

ថ្នាំបង្ការរោគ HPV (រោគប៉ាពិលទម្យូម៉ារីវុស នៅក្នុងមនុស្ស)

Gardasil®

អ្វីដែលលោកអ្នកត្រូវដឹង

មានសេចក្តីថ្លែងព័ត៌មានថ្នាំបង្ការរោគ ជាច្រើន ជាភាសាអង់គ្លេស និងជាភាសាផ្សេងៗទៀត ។ សូមមើលនៅ www.immunize.org/vis ។

1 តើរោគ HPV ជាអ្វីទៅ?

រោគប៉ាពិលទម្យូម៉ារីវុសនៅក្នុងអង្គជាតិមនុស្ស ឬភាសាអង់គ្លេសហៅថា **Genital human papillomavirus (HPV)** គឺជាមេរោគវិរុសម្យ៉ាង ជាទូទៅបំផុត ដែលឆ្លងតាមរយៈការរួមដំណេក នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក ។ មានបុរស និងស្ត្រីជាងពាក់កណ្តាល ដែលសកម្មក្នុងការរួមដំណេក ត្រូវបានឆ្លងរោគ HPV នៅពេលណាមួយក្នុងជីវិតរបស់គេ ។

នៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មានប្រជាជនអាមេរិកាំងប្រហែល 20 លាននាក់បានឆ្លងរោគ ហើយប្រហែល 6 លាននាក់ទៀត ក៏នឹងបានឆ្លងរោគជាម្យ៉ាងរាល់ឆ្នាំ ។ តាមតម្លា រោគ HPV គឺបានឆ្លងតាមរយៈការរួមដំណេក ។

ភាគច្រើននៃរោគ HPV មិនបណ្តាលឲ្យមានរោគសញ្ញាអ្វីឡើយ ហើយអាចជាស្បើយដោយឯកឯងដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែរោគ HPV អាចបណ្តាលឲ្យកើតរោគមហារីកកស្បែកក្នុងស្ត្រីភេទ ។ **រោគមហារីក-កស្បែក** គឺជារោគមហារីកទី 2 ដែលបណ្តាលឲ្យស្ត្រីស្លាប់ នៅជុំវិញពិភពលោក ។ នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក មានស្ត្រីប្រហែល 10,000 នាក់ បានកើតរោគមហារីក-កស្បែក ជាម្យ៉ាងរាល់ឆ្នាំ ហើយប្រហែល 4,000 នាក់ទៀត នឹងត្រូវស្លាប់ដោយសាររោគនេះ ។

រោគ HPV ក៏ជាប់ទាក់ទងនឹងមហារីកដែលពុំសូវទូទៅជាច្រើនទៀតដែរ ដូចជារោគមហារីកយោនី និងទ្វារយោនី ក្នុងចំណោមស្ត្រី ព្រមទាំងរោគមហារីកប្រភេទផ្សេងៗទៀត ក្នុងចំណោមបុរស និងស្ត្រី ។ វាក៏អាចបណ្តាលឲ្យមានបួសក្នុងអង្គជាតិ(ប្រដាប់បន្តពូជ) និងមានបួសក្នុងបំពង់ក ផងដែរ ។

សព្វថ្ងៃនេះពុំមានថ្នាំព្យាបាលរោគ HPV ឲ្យជាស្រេចទេ ប៉ុន្តែអាចព្យាបាលបញ្ហាខ្លះៗរបស់វាបាន ។

2 ថ្នាំបង្ការរោគ HPV - តើហេតុអ្វីបានជាត្រូវទទួលថ្នាំបង្ការរោគ?

ថ្នាំបង្ការរោគ HPV គឺជាសារៈសំខាន់ ពីព្រោះវាអាចការពារការរណីភាគច្រើន នៃ **រោគមហារីក-កស្បែក** ក្នុងស្ត្រីភេទ បើសិនជាគេបានចាក់ថ្នាំនោះមុនពេលបានឆ្លងមេរោគវិរុស ។

វិធីការពារអំពីថ្នាំបង្ការរោគ HPV បានរំពឹងថាមានប្រសិទ្ធភាពរយៈពេលយូរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ការទទួលថ្នាំបង្ការរោគ គឺមិនជំនួសការត្រួតពិនិត្យរោគមហារីក-កស្បែកឡើយ ។ ស្ត្រីគួរតែទទួលការធ្វើតេស្តរោគមហារីកកស្បែក(ប៉ាបតេស្ត) យ៉ាងទៀងទាត់ជាបន្តទៀត ។

ថ្នាំបង្ការរោគដែលអ្នកកំពុងតែទទួល គឺជាថ្នាំម្យ៉ាង ក្នុងបណ្តាថ្នាំបង្ការរោគពីរប្រភេទ ដែលអាចបានផ្តល់ឲ្យដើម្បីការពាររោគ HPV ។ ថ្នាំនេះអាចផ្តល់ទៅឲ្យទាំងបុរស និងស្ត្រីបាន ។ ជាបន្ថែមលើវិធីការពាររោគមហារីក-កស្បែក វាក៏អាចការពាររោគមហារីកយោនី និងទ្វារយោនី ក្នុងស្ត្រីភេទបានដែរ ព្រមទាំងរោគបួសក្នុងអង្គជាតិ(ប្រដាប់បន្តពូជ) ក្នុងបុរសនិងស្ត្រីផងដែរ ។

ថ្នាំបង្ការរោគប្រភេទផ្សេងៗទៀត ត្រូវបានផ្តល់ឲ្យតែស្ត្រីប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏សំរាប់ការពាររោគមហារីក-កស្បែក តែប៉ុណ្ណោះ ។

3 តើអ្នកណាខ្លះ គួរតែទទួលថ្នាំបង្ការរោគ HPV និងនៅពេលវេលាណា?

ស្ត្រី : ការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ ជាប្រក្រតី

• ថ្នាំបង្ការរោគ HPV ត្រូវបានឲ្យយោបល់សំរាប់ក្មេងស្រី អាយុ 11 ឆ្នាំ ឬ 12 ឆ្នាំ ។ ថ្នាំនេះអាចនឹងបានផ្តល់ទៅឲ្យក្មេងស្រី ចាប់ផ្តើមនៅអាយុ 9 ឆ្នាំ ។

តើហេតុអ្វីបានជាថ្នាំបង្ការរោគ HPV ត្រូវបានផ្តល់ទៅឲ្យក្មេងស្រីនៅអាយុនេះ?

វាគឺជាសារៈសំខាន់សំរាប់ក្មេងស្រី ដើម្បីទទួលថ្នាំបង្ការរោគ HPV នៅមុនពេលគេរួមដំណេកជាលើកដំបូង - ប្រយោជន៍កុំឲ្យគេបានឆ្លងរោគប៉ាពិលទម្យូម៉ារីវុសក្នុងមនុស្ស ។

កាលណាក្មេងស្រី ឬស្ត្រី បានឆ្លងមេរោគវិរុសនេះហើយ ថ្នាំបង្ការរោគនឹងពុំមានប្រសិទ្ធភាពល្អ ឬនឹងគ្មានប្រសិទ្ធភាពសោះឡើយ ។

ស្ត្រី : ការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ ជាបង្កាប់

• ថ្នាំបង្ការរោគនេះ ក៏ត្រូវបានឲ្យយោបល់សំរាប់ក្មេងស្រី និងស្ត្រី ពីអាយុ 13 ឆ្នាំ រហូតដល់ 26 ឆ្នាំ ដែលពុំបានទទួលថ្នាំ 3 ដូស្យ(កំរិតថ្នាំ) កាលពីគេមានវ័យក្មេងនៅឡើយ ។

បុរស

បុរសអាយុពី 9 ឆ្នាំ រហូតដល់ 26 ឆ្នាំ អាចនឹងទទួលថ្នាំបង្ការរោគ HPV ដើម្បីការពាររោគបួសក្នុងអង្គជាតិបាន ។ វាជាការល្អប្រពៃ ដែលត្រូវចាក់ថ្នាំបង្ការរោគមុនពេលរួមដំណេកជាលើកដំបូង ដូចគ្នានឹងស្ត្រីដែរ ។

ថ្នាំបង្ការរោគ HPV ត្រូវបានផ្តល់ឲ្យ 3 ដូស្យ ជាហូរហែ

ដូស្យទី 1	ឥឡូវនេះ
ដូស្យទី 2	ពី 1 ទៅ 2 ខែ បន្ទាប់ពីដូស្យទី 1
ដូស្យទី 3	6 ខែ បន្ទាប់ពីដូស្យទី 1

ដូស្យថែមទៀត (បន្ថែម) គឺមិនបានឲ្យយោបល់ទេ ។

ថ្នាំបង្ការរោគ HPV អាចនឹងបានផ្តល់ឲ្យនៅពេលព្រមគ្នា ដូចនឹងថ្នាំបង្ការរោគផ្សេងទៀតដែរ ។

4 មនុស្សខ្លះមិនគួរតប្រើទទួលថ្នាំបង្ការរោគ HPV ទេ ឬគួរតែរង់ចាំ

• ជនណាម្នាក់ ធ្លាប់មានប្រតិកម្មដែលយាយីអាយុជីវិត ចំពោះគ្រឿងផ្សំណាមួយនៃថ្នាំបង្ការរោគ HPV ឬក៏រិតថ្នាំបង្ការរោគ HPV ពីមុនៗ មិនគួរតប្រើទទួលថ្នាំបង្ការរោគនេះឡើយ ។ ត្រូវប្រាប់គ្រូពេទ្យរបស់អ្នក បើសិនមនុស្សដែលត្រូវបានចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ មានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរអ្វីមួយ រួមទាំងមានប្រតិកម្មចំពោះមេដំបែ ។

- ថ្នាំបង្ការរោគ HPV គឺមិនបានឲ្យយោបល់សំរាប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះទេ ។ តែជាយ៉ាងណាមិញ ការទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគ HPV នៅពេលមានផ្ទៃពោះ គឺមិនមែនជាមូលហេតុដើម្បីពិចារណាពីការពន្លត់កូនឡើយ ។ ស្ត្រីដែលបំបៅដោះកូនអាចនឹងទទួលបានថ្នាំបង្ការរោគនេះបាន ។

ស្ត្រីណាម្នាក់ ដែលដឹងថាខ្លួនមានផ្ទៃពោះ នៅពេលគាត់បានទទួលថ្នាំបង្ការរោគ HPV នេះ យើងសូមដាក់សំឡេងឲ្យទាក់ទងទៅ កន្លែងចុះបញ្ជីការមានផ្ទៃពោះ HPV របស់អ្នកឥណ្ឌូ តាមលេខ 800-986-8999 ។ យ៉ាងនេះនឹងជួយយើងឲ្យរៀនអំពីរបៀបស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ សមប្រកបនឹងថ្នាំបង្ការរោគជាយ៉ាងណា ។

- មនុស្សដែលមានជំងឺធុនស្រាល នៅពេលបំប៉ងចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ HPV ក៏នៅតែអាចចាក់ថ្នាំបង្ការរោគបានដែរ ។ មនុស្សដែលមានជំងឺធុនមធ្យម ឬធ្ងន់ធ្ងរ គួរតែរង់ចាំរហូតទាល់តែគេបានត្រាន់ប៊េសិន ។

5 តើមានគ្រោះថ្នាក់អ្វីខ្លះ បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគនេះ?

គេបានប្រើថ្នាំបង្ការរោគ HPV នេះ នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក និងជុំវិញពិភពលោក ជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ព្រមទាំងមានសុវត្ថិភាពណាស់ដែរ ។

តែជាយ៉ាងណាមិញ ថ្នាំប្រភេទអ្វីមួយ សុទ្ធតែអាចបណ្តាលឲ្យមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជា មានប្រតិកម្មខ្លាំង ជាដើម ។ ភាពគ្រោះថ្នាក់នៃថ្នាំបង្ការរោគណាមួយ ដែលបណ្តាលឲ្យ គ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរ ឬស្លាប់ គឺមានតិចតួចណាស់ ។

ប្រតិកម្មដែលយាយីអាយុជីវិត បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគ គឺកម្រមានណាស់ ។ ប៊េសិនជាវាកើតឡើង វាមានក្នុងពេលពីរបីនាទី ទៅពីរម៉ោង បន្ទាប់ពីបានទទួលថ្នាំបង្ការរោគ ។

គេដឹងថាបញ្ហាធុនស្រាល ទោមធ្យម ជាច្រើន អាចកើតឡើងជាមួយនឹងថ្នាំបង្ការរោគ HPV ។ រោគសញ្ញាទាំងនេះពុំត្រូវត្រូវយូរទេ ហើយក៏បាត់វិញដោយឯករាង ។

- ប្រតិកម្មនៅក្នុងដៃ ត្រង់កន្លែងមុខម្តុល :
 - ឈឺ (ប្រហែល 8 នាក់ ក្នុងបណ្តា 10 នាក់)
 - ឡើងក្រហម ឬហើម (ប្រហែល 1 នាក់ ក្នុងបណ្តា 4 នាក់)
- គ្រុនក្តៅ :
 - ធុនស្រាល (100° F) (ប្រហែល 1 នាក់ ក្នុងបណ្តា 10 នាក់)
 - ធុនមធ្យម (102° F) (ប្រហែល 1 នាក់ ក្នុងបណ្តា 65 នាក់)
- បញ្ហាផ្សេងៗទៀត :
 - ឈឺក្បាល (ប្រហែល 1 នាក់ ក្នុងបណ្តា 3 នាក់)
 - ការរាំងស្ងួត ។ ការរាំងស្ងួតស្របក់ និងរោគសញ្ញាជាប់ទាក់ទង (ដូចជា ការក្តៅ ទៅពេលកំដៅ) អាចកើតឡើងបន្ទាប់ពីការព្យាបាលអ្វីមួយ រួមទាំងការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ ។ ការអង្គុយចុះ ឬការតម្រេចខ្លួន ប្រហែល 15 នាទី បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំរួច អាចជួយការពារការរាំងស្ងួត និងបួសបណ្តាលមកពីការដួល ។ ត្រូវប្រាបត្រព្យាបាលរបស់អ្នក ប៊េសិនជាអ្នកវិលមុខ ឬគេរំពោង ឬផ្លាស់ប្តូរការមើលឃើញ ឬក៏ហ៊ុំត្រចៀក ។

ថ្នាំបង្ការរោគ HPV នឹងត្រូវបន្តឃ្លាំមើលនូវបញ្ហាខុសពីធម្មតា ឬធ្ងន់ធ្ងរ ដូចគ្នា និងថ្នាំបង្ការរោគទាំងអស់ដែរ ។

6 ចុះប៊េសិនជាមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរវិញនោះ?

តើខ្ញុំត្រូវឃ្លាំមើលអ្វីខ្លះ?
ប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ រួមមានការកន្តាលស្បែក; ការហើមដៃនិងប្រអប់ជើង មុខ ឬ បបូរមាត់; និងការពិបាកដកដង្ហើម ។

តើខ្ញុំត្រូវធ្វើយ៉ាងណា?

- ទូរស័ព្ទទៅគ្រូពេទ្យ ឬយកមនុស្សនោះទៅជួបគ្រូពេទ្យជាបន្ទាន់ ។
- ប្រាប់គ្រូពេទ្យ អំពីអ្វីដែលបានកើតឡើង បានកើតឡើងនៅថ្ងៃខែឆ្នាំណា និងវេលា ម៉ោងប៉ុន្មាន ហើយបានទទួលថ្នាំបង្ការរោគពិពេលណា ។
- ស្នើគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ឲ្យរាយការណ៍អំពីប្រតិកម្មដោយបំពេញក្រដាសប្រព័ន្ធរាយការណ៍ព្រឹត្តិការណ៍ប្រតិកម្មថ្នាំបង្ការរោគ (Vaccine Adverse Event Reporting System - VAERS) ។ ឬអ្នកអាចបំពេញសេចក្តីរាយការណ៍នេះ តាមរឿបរៃស័ត របស់ VAERS នៅឯ www.vaers.hhs.gov ឬដោយទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-822-7967 ។

VAERS មិនផ្តល់វិទ្យុស្ត្រីសុខភាពឡើយ ។

7 កម្មវិធីជាតិ ផ្នែកសំណងគ្រោះថ្នាក់ បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគ

កម្មវិធីជាតិផ្នែកសំណងគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីថ្នាំបង្ការរោគ (Vaccine Injury Compensation Program - VICP) បានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ 1986 ។

បុគ្គលណាដែលជឿថាគេប្រហែលជាមានគ្រោះថ្នាក់ ដោយសារថ្នាំបង្ការរោគ អាចប្តឹងសំណងជាមួយនឹង VICP ដោយទូរស័ព្ទទៅលេខ 1-800-338-2382 ឬមើលរឿបរៃស័តរបស់គេនៅឯ www.hrsa.gov/vaccinecompensation ។

8 តើខ្ញុំធ្វើយ៉ាងណា ឲ្យបានយល់ដឹងបន្ថែមទៀត?

- សាកសួរគ្រូពេទ្យរបស់អ្នក ។ គេអាចផ្តល់ព័ត៌មានដែលមានភ្ជាប់ជាមួយប្រអប់ថ្នាំ ឬផ្តល់យោបល់អំពីប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលប្រចាំតំបន់ ឬក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ។
- សូមទាក់ទងទៅមជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់ទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺ (Centers for Disease Control and Prevention - CDC) :
 - សូមទូរស័ព្ទទៅលេខ **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** ឬ
 - សូមមើលរឿបរៃស័តរបស់ CDC នៅ www.cdc.gov/std/hpv និង www.cdc.gov/vaccines